

Kisplasztika - A győzelem allegóriája

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	13725 
Alkotó:	Niedermayer, Johann Joseph (1710 - 1784)
Gyár / műhely:	Bécsi Porcelángyár
Készítés ideje:	1750 - 1760
Készítés helye:	Bécs (Wien)
Anyag:	porcelán
Technika:	aranyozott; máz felett színesen festett
Méret:	magasság: 28 cm

Georg Raphael Donner (1693–1741) tehetséges tanítványa, Johann Joseph Niedermeyer 1747-től 1784-ben bekövetkezett haláláig modellmesterként működött az 1718-ban alapított, császári udvar által fenntartott bécsi porcelánmanufaktúrában (*Kaiserlich privilegierte Porcellain Fabrique*). Műveire mindvégig jellemző Donner hatása, amely főként a mitológiai tárgyú, vagy allegorikus kompozícióin érvényesül. Előbbiek közül az Iparművészeti Múzeum porcelángyűjteménye őrzi az Iót, Argoszt és Hermészt ábrázoló szoborcsoportot, s ugyanitt található a bécsi árusokat ábrázoló kisplasztika-sorozat számos – kivételes pontossággal mintázott – darabja is.

A Győzelem allegóriája patetikus késő barokk szoborcsoport. A hullámívekkel, rocaille-okkal tagot, virágos talapzaton Héraklész alakja magasodik, aki ezúttal az oroszlánfő helyett sisakot, mellén páncélt visel, hatalmas botját kard helyettesíti, karján a nemeai oroszlán bőre és pajzsán a Gorgófő azonosítható. Mellette Bellona ül, aki a hősré emeli tekintetét, előttük hátrahanyatló nőalak hever, aki a bukásra ítélt főbűnök egyikét, az Irigységet személyesíti meg. Szerepeltetésével a modell mestere vélhetően arra kívánt célozni, hogy a harci erények dicsőítését és általánosabban: a virtusok diadalát, értelemszerűen ellenpontozza a „gonosz”képében megjelenő ellenség sorsszerű megsemmisülése.

A kompozíció két hangsúlyos figurája fölé magasodik a hírnév szárnyas alakja, Fama, amint győzelmi koszorút tart Héraklész feje fölé és harsonáját fújva hirdeti dicsőségét. Lent, körben ágyúgolyók, tarackok hevernek, az alakok mögött győzelmi lobogók.

A plasztika visszafogott pasztellszínekkel, néhol arannyal festett.

A kisplasztika Holitscher Róbert (1871-?) budapesti műépítész ajándékaként került az Iparművészeti Múzeum gyűjteményébe 1917-ben, porcelángyűjteményének az Ernst Múzeumban megrendezett aukciójáról.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 88. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 125. (Balla Gabriella)
- szerző: Dr. Horváth Hilda: *Iparművészeti kincsek Magyarországon*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2000. - Nr. 20.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 2.51. (Varga Vera)
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 198.
- Layer Károly: *Országos Magyar Iparművészeti Múzeum. Vezető a múzeum gyűjteményeiben. Porcellánplasztika*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 1933. - Nr. 8.
- Szerk.: Csányi Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményei - az iparművészet rövid*

történetével. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1926. - Nr. 26.

- Ernst Múzeum, 1. aukció. Holitscher Róbert építész gyűjteménye. Ernst Múzeum, Budapest, 1917. - Nr. 432.
- Szerk.: Györgyi Kálmán: Az Iparművészeti Múzeum és a Holitscher-aukció. *Magyar Iparművészet XX. évfolyam*, 20. (1917). Országos Magyar Iparművészeti Társulat, Budapest, 1917. - 88-89.

